

Quest:

കുഷ്ഠകാതു് സമുചിതമുതതരനു് ചിതുവാ ലിഖത ।

1) വിശുവജിതു് നാമ യാഗനു് ക: ചകാരു ?

(നചികേതാ: , വാജശുരവസ: , യമ: , ഹരി:)

2) വാജശുരവസ: പുതുരസുയ നാമ കിമു ?

(യമ: , ഹരി: , നചികേതാ: , ഇന്ദ്ര:)

3) യമനചികേതസനുവാദ: കസുയാമു് ഉപനിഷദി വതുതീ ?

(കഠുപനിഷദി, മാणുഡൂകുയുപനിഷദി, തുൈതുരീയുപനിഷദി , മുणുഡകുപനിഷദി)

4) " ത്വാനു് മൃതുയവേ ദദാമി " കസുയ വചനമിദമു ?

(നാചികേതസ: , വാജശുരവസ: , യമസുയ , ബുദ്ധസുയ)

5) " ഉതുതിഷ്ഠത ജാഗ്രത പ്രാപുയ വരാനു് നിബുധത " ഇതി വാകുയനു് കസുയാമുപനിഷദി വതുതീ ?

(കഠുപനിഷദി , കേനുപനിഷദി , പ്രശനുപനിഷദി , മുणുഡകുപനിഷദി)

6) "മാനു് കസു്മൈ ദദാതി ?" കസുയ വചനമിദമു ?

(യമസുയ , വാജശുരവസ: , നചികേതസ: , ബുദ്ധസുയ)

7) "ത്വാനു് മൃതുയവേ ദദാമി " । അതുര കതുതുപദനു് കിമു ?

(ത്വനു് , അഹമു , അവാമു , വയമു)

8) "ത്വാനു് മൃതുയവേ ദദാമി " । കസുയ വചനമിദമു ?

(യമസുയ , വാജശുരവസ: , നചികേതസ: , ബുദ്ധസുയ)

Hint:

१ वाजश्रवसः ।

२ नचिकेताः ।

३ कठोपनिषदि ।

४ वाजश्रवसः ।

५ कठोपनिषदि ।

६ नचिकेतसः ।

७ अहम् ।

८ वाजश्रवसः

Chapter Name: प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks :(4)

Quest:

यथोचितं योजयत ।

1 यमनचिकेतसंवादः - मरणम् ।

वाजश्रवसः - तीक्ष्णः ।

मृत्युः - कठोपनिषदि ।

निशितः - नचिकेताः ।

2 सामः - वेदाङ्कः ।

शिक्षा - क्रियापदम् ।

अनुसृत्य - वेदः ।

ददामि - ल्यबन्तम् ।

Hint:

1 यमनचिकेतसंवादः - कठोपनिषदि ।

वाजश्रवसः - नचिकेताः ।

मृत्युः - मरणम् ।

निशितः - तीक्ष्णः ।

2 सामः - वेदः ।

शिक्षा - वेदाङ्गः ।

अनुसृत्य - ल्यबन्तम् ।

ददामि - क्रियापदम् ।

Chapter Name: प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks :(2)

Quest:

'स्वयं पण्डितं मन्याः कुपन्थानं प्राप्नुवन्ति' इत्याशयप्रतिपादकं श्लोकं चित्वा लिखत ।

क) यस्त्वविज्ञानवान्भव-

त्ययुक्तेन मनसा सदा ।

तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि

दुष्टाश्वा इव सारथेः । ।

ख) अविद्यायामन्तरे वर्तमानाः

स्वयं धीराः पण्डितं मन्यमानाः ।

दन्द्रम्यमाणाः परियन्ति मूढा

अन्धेनैव नीयमानाः यथान्धाः । ।

Hint:

1) ख) अविद्यायामन्तरे वर्तमानाः

स्वयं धीराः पण्डितं मन्यमानाः ।

दन्द्रम्यमाणाः परियन्ति मूढा

अन्धेनैव नीयमानाः यथान्धाः । ।

Chapter Name: प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks : (2)

Quest:

"अज्ञानिनः निरङ्कुशाः इव भवन्ति" इत्याशयप्रतिपादकं श्लोकं चित्वा लिखत ।

क) यस्त्वविज्ञानवान्भव-

त्ययुक्तेन मनसा सदा

तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि

दुष्टाश्वा इव सारथेः । ।

ख) उत्तिष्ठत जाग्रत

प्राप्य वरान्निबोधत ।

क्षुरस्य धारा निशिता दुरत्यया

दुर्गं पथस्तत्कवयो वदन्ति

Hint:

क) यस्त्वविज्ञानवान्भव-
त्ययुक्तेन मनसा सदा ।
तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि
दुष्टाश्वा इव सारथेः । ।

Chapter Name:प्राप्य वरान् निबोधत ।

Marks :(2)

Quest:

अधोदत्तान् श्लोकान् पठित्वा समुचितमाशयं चित्वा लिखत ।

1 उत्तिष्ठत जाग्रत

प्राप्य वरान्निबोधत ।

क्षुरस्य धारा निशिता दुरत्यया

दुर्गं पथस्तत्कवयो वदन्ति । ।

क) स्वयं पण्डितंमन्याः अज्ञाः कुपथं प्राप्नुवन्ति ।

ख) अज्ञानिनः निरङ्कुशाः इव भवन्ति ।

ग) अज्ञानं दूरीकर्तुं श्रेष्ठान् उपगच्छतु ।

2 यस्त्वविज्ञानवान्भव-

त्ययुक्तेन मनसा सदा ।

तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि

दुष्टाश्वा इव सारथेः । ।

क) स्वयं पण्डितमन्याः अज्ञाः कुपथं प्राप्नुवन्ति ।

ख) अज्ञानिनः निरङ्कुशाः इव भवन्ति ।

ग) अज्ञानं दूरीकर्तुं श्रेष्ठान् उपगच्छतु ।

3 अविद्यायामन्तरे वर्तमानाः

स्वयं धीराः पण्डितमन्यमानाः ।

दन्द्रम्यमाणाः परियन्ति मूढा

अन्धेनैव नीयमानाः यथान्धाः । ।

क) स्वयं पण्डितमन्याः अज्ञाः कुपन्थानं प्राप्नुवन्ति ।

ख) अज्ञानिनः निरङ्कुशाः इव भवन्ति ।

ग) अज्ञानं दूरीकर्तुं श्रेष्ठान् उपगच्छतु ।

Hint:

1 ग) अज्ञानं दूरीकर्तुं श्रेष्ठान् उपगच्छतु ।

2 ख) अज्ञानिनः निरङ्कुशाः इव भवन्ति ।

3 क) स्वयं पण्डितमन्याः अज्ञाः कुपन्थानं प्राप्नुवन्ति ।

Chapter Name: प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks : (2)

Quest:

सूचनानुसारं श्लोकस्य गद्यक्रमं लिखत ।

यस्त्वविज्ञानवान्भवत्ययुक्तेन मनसा सदा ।

तस्येन्द्रियाण्यवश्यानि दुष्टाश्वा इव सारथेः । ।

यः तु सदा ----- मनसा ----- भवति तस्य ----- सारथेः -----इव
अवश्यानि ।

Hint:

यस्तु सदा अयुक्तेन मनसा अविज्ञानवान् भवति तस्य इन्द्रियाणि सारथेः दुष्टाश्वाः इव
अवश्यानि ।

Chapter Name:प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks :(4)

Quest:

कोष्ठकात् चित्वा पट्टिकां पूरयत ।

(यजुः, निरुक्तम् , कठम् , व्याकरणम्)

वेदाः	वेदाङ्गानि	उपनिषद्
ऋक्	----a-----	माण्डूक्यम्
सामः	छन्दः	-----b-----
--c-----	शिक्षा	केन
अथर्वः	----d-----	तैत्तिरीयम्

Hint:

a] निरुक्तम् ,

b] कठम् ,

c] यजुः,

d] व्याकरणम्

Chapter Name: प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks :(2)

Quest:

VII 'विद्यायाः' महत्वप्रदिपादकम् श्लोकं चित्वा लिखत

1 क) विद्या ददाति विनयम्

ख) धन्यानामुत्तमं दाक्ष्यम्

विनयाद्याति पात्रताम् ।

धनानामुत्तमं श्रुतम् ।

पात्रत्वाद्धनमाप्नोति

लाभानां श्रेष्ठमारोग्यम्

धनाद्धर्मं ततः सुखम् ।।

सुखानां तुष्टिरुत्तमा ।।

'विद्यायाः' महत्वप्रदिपादकम् श्लोकं चित्वा लिखत

2 क) यस्य मित्रेण सम्भाषा

ख) अन्नदानात् परम् दानम्

यस्य मित्रेण संगतिः ।

विद्यादानमतः परम् ।

मित्रेण सह यो भुङ्क्ते

अन्नेन क्षणिका तृप्तिः

ततो नास्तीह पुण्यवान् ।।

यावज्जीवं च विद्यया ।

Hint:

1 क) विद्या ददाति विनयम्

विनयाद्याति पात्रताम् ।

पात्रत्वाद्धनमाप्नोति

धनाद्धर्मं ततः सुखम् ।।

ख) अन्नदानात् परम् दानम्

विद्यादानमतः परम् ।

अन्नेन क्षणिका तृप्तिः

यावज्जीवं च विद्यया ।

Chapter Name: प्रप्य वरान् निबोधत ।

Marks :(4)

Quest:

अधोदत्तानि ध्येयवाक्यानि कस्याम् उपनिषदि अन्तर्भवति इति चित्वा लिखत ।

(बृहदारण्यकोपनिषद् , केनोपनिषद्, कठोपनिषद् , छान्दोग्योपनिषद्)

१ तत्त्वमसि -

२ असतो मा सद्गमय -

३ सत्यमेव जयते -

४ विद्यया अमृतमश्नुते -

Hint:

१ तत्त्वमसि -छान्दोग्योपनिषद् ।

२ असतो मा सद्गमय -बृहदारण्यकोपनिषद् ।

३ सत्यमेव जयते -कठोपनिषद् ।

४ विद्यया अमृतमश्नुते -केनोपनिषद् ।

